

การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่..) พ.ศ.
เพื่อรองรับระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
ระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment Master Plan)

๑. ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย คือกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายนั้นโดยตรง และผู้มีหน้าที่ต้องเสียอากร

๒. ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว

ด้านเศรษฐกิจและสังคม

- เชิงบวก

อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการเสียภาษี และจัดทำเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับการเสียภาษีอากร

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

กรมสรรพากร กระทรวงการคลัง และผู้มีหน้าที่ต้องเสียอากร

- เชิงลบ

ผู้มีหน้าที่ต้องเสียอากรต้องปรับตัวในบริการแบบใหม่และเรียนรู้การใช้เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ แต่อย่างไรก็ตามมาตรการดังกล่าวเป็นเพียงมาตรการทางเลือก ผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรที่มีความพร้อมย่อมปฏิบัติได้โดยสะดวก แต่สำหรับผู้ที่ยังไม่มีความพร้อมก็อาจเรียนรู้และปรับตัว โดยเมื่อมีความพร้อมสามารถเลือกปฏิบัติได้ตามความเหมาะสม

๓. สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดบ้างที่ต้องถูกจำกัด

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมลักษณะพิเศษที่ต้องรายงานกรมสรรพากร แต่มิได้กระทบต่อสาระสำคัญของสิทธิเสรีภาพเกินกว่าที่รัฐธรรมนูญคุ้มครอง เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับหน้าที่ในการเสียภาษีของปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ

๔. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

๔.๑ ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นเพียงใด และเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด

มาตรการตามร่างกฎหมายนี้จะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการเสียภาษี และการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับเอกสารทางภาษี โดยคาดว่าประชาชนจะลดการใช้กระดาษและจัดทำเอกสารอิเล็กทรอนิกส์แทน ทำให้สะดวกในการจัดทำ ส่งมอบ เก็บรักษา นอกจากนี้ ยังสามารถนำข้อมูลที่อยู่ในรูปของอิเล็กทรอนิกส์ไปประมวลผลเพื่อประโยชน์ของกิจการได้สะดวกขึ้น

๔.๒ เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เพียงใด

การใช้เอกสารอิเล็กทรอนิกส์จะทำให้ภาครัฐและภาคเอกชนมีความสะดวก และลดต้นทุนในการจัดการเอกสาร รวมทั้งง่ายต่อการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

การประกอบกิจการเป็นไปโดยสะดวกหรือลดต้นทุนของผู้ประกอบการได้มากนัก โดยเฉพาะ
 - การใช้เอกสารอิเล็กทรอนิกส์จะทำให้ลดต้นทุนในการจัดทำ การส่ง และการเก็บรักษาเอกสาร ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับลักษณะของกิจการ แต่เนื่องจากมาตรการตามร่างกฎหมายเป็นเพียงระบบทางเลือก ทำให้การจัดการเอกสารดังกล่าวจึงอาจมีทั้งสองระบบ คือ กระดาษและอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งอาจทำให้การลดต้นทุนดังกล่าวไม่ชัดเจน เพราะต้องมีการจัดการเอกสารทั้งสองระบบ แต่ถ้าในอนาคตภาครัฐและภาคเอกชนมีการใช้เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ๑๐๐% ก็อาจมีความชัดเจนมากขึ้น

ยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยได้มากขึ้นเพียงใด

- ปัจจุบันมีการใช้ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์กันอย่างแพร่หลาย การส่งเสริมให้นำเอกสารอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในเอกสารเกี่ยวกับภาษีอากร เช่น ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์หรือใบรับอิเล็กทรอนิกส์ ย่อมจะทำให้หน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับภาษีอากรสอดคล้องกับรูปแบบธุรกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสนวัตกรรมของโลก และสร้างโอกาสแก่ผู้ประกอบการไทยในการแข่งขัน เช่นการส่งเอกสารทางการค้าระหว่างกัน หลักฐานที่เกี่ยวข้องรายจ่ายของกิจการ

ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนามากขึ้นเพียงใด

- มาตรการนี้จะทำให้เกิดผู้ให้บริการสำหรับการจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งผู้พัฒนาซอฟต์แวร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๕. ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย

เนื่องจากมาตรการตามร่างกฎหมายเป็นเพียงระบบทางเลือก อาจส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจของผู้ประกอบการที่จะพัฒนาระบบงานเพื่อรองรับมาตรการนี้ของรัฐ เพราะหากผู้ประกอบการอื่น ๆ ไม่ได้ใช้ระบบงานแบบเดียวกันโดยยังคงใช้เอกสารกระดาษ ย่อมส่งผลให้ต้องจัดการเอกสารทั้งที่อยู่ในรูปกระดาษและอิเล็กทรอนิกส์ไปพร้อมกัน

๖. ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชนและการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ

มาตรการนี้เป็นเพียงทางเลือกแก่ประชาชนจึงไม่กระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน เว้นแต่กรณีการนำส่งข้อมูลเกี่ยวกับธุรกรรมลักษณะพิเศษให้แก่กรมสรรพากรอาจกระทบสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลของประชาชนบ้างตามขอบเขตและหน้าที่ในการเสียภาษีตามรัฐธรรมนูญซึ่งเมื่อเทียบกับประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีอากรของรัฐแล้วมิได้กระทบต่อสาระสำคัญของสิทธิเสรีภาพเกินกว่าที่รัฐธรรมนูญคุ้มครอง